

at de kvindelige Inspektører aarlig gør Hundreder af Anmeldelser om slette hygiejniske Forhold i Fabriker, og at de modtager en Mængde Klager, af hvilke adskillige komme for Domstolene. Hvor Sager mod Arbejdsgiveren er blevne bragte for Retten af den kvindelige Inspektør, er hun i de fleste Tilfælde gaaet af med Sejren; saaledes vandt f. Eks. i Aaret 1898 de kvindelige Inspektører af 207 Klager de 204. Ved at træde i nærmere Forhold til Arbejderskerne er de kvindelige Inspektører komne paa Spor efter mange Misbrug. I Almindelighed staa Fabriksarbejderskerne paa et meget lavt Dannelsesstrin — flere af dem læser f. Eks. ikke den Plakat, som indeholder de vigtigste Bestemmelser i Loven fra 1887, og som allerede i mange Aar har været ophængt paa Væggene i de Lokaler, hvor de udfører deres daglige Arbejde. Ogsaa mange af de mindre Arbejdsgivere savner Kundskaber. De kender intet til Sundhedslærens simpleste Krav, de kan ikke en Gang skelne mellem god og daarlig Luft. De har ikke Kendskab til de Love, som angaar deres eget Haandværk; ja, der findes kvindelige Arbejdsgivere, som virkelig ikke ved, hvor lang den for deres Haandværk bestemte Normalarbejdsdag er. Og der findes dem, som i god Forstaaelse med deres Arbejdersker søger at føre Værkstedsspektricen bag Lyset paa alle Maader. Hænger man f. Eks. i med Overarbejde langt ud paa Natten og faar at vide, at Inspektricen er i Farvandet, saa skrues Gassen pludselig ned, Pigerne gemmes eller lægger sig i Sengen og lader, som de sover, naar Inspektricen træder ind. Og naar hun fjerner sig igen, glæder man sig over, at det er lykkedes at narre hende. Men der findes ogsaa allerede nu Fabriker, hvor Inspektricen ingenlunde betragtes som Fjende, men tvertimod bydes velkommen »med Glæde, fordi Arbejdsgiveren ikke har noget at frygte, og Arbejderskerne ikke noget at klage over.«

Ved et Hverv som Fabriksinspektrice beror Opgavens lykkelige Løsning naturligvis i meget høj Grad paa Personligheden. Er Fabriksinspekticen ikke sit fordringsfulde Embede voksen, har hun ikke faaet en passende Uddannelse til det, og savner hun Energi og Interesse for Sagen, saa hænder det let, at det mislykkes for hende.

Fra Tyskland nævnes der Eksempler paa, at det ikke er lykkedes kvindelige Fabriksinspektører at tilvejebringe nogen nævneværdig Forbedring af Forholdene paa Steder, hvor de dog har arbejdet allerede i mange Aar. Aarsagen hertil turde for en stor Del være den, at de, der blev valgte til Pladserne, ikke var Opgaven voksne.

Af ovenstaaende fremgaar det, at der er mange Vanskeligheder forbundne med en Fabriksinspektices Embede; men paa den anden Side indeholder Stillingen rige Muligheder for Udøvelsen af en velsignelsesrig Virksomhed, naar de Kvinder, som vier sig til den, ejer den nødvendige Indsigt og gaar til Arbejdet med varm Interesse for Sagen og besjælede af

Kærlighed til deres Medsøstre.

Selv hvor Fabriksarbejderskernes Antal er forholdsvis lille, som i Finland, hvor der i 1898 fandtes 19,393, vilde dog kvindelige Værkstedsspektører have en rig Arbejdsmark. Spørgsmaalet er der ogsaa blevet ivrigt drøftet paa forskellige Steder. Saaledes har baaede Kvindesagsforeningen »Unionen« og »Finsk Kvindeforening« haft Sagen fremme til Behandling, og den sidste har indsendt et Andragende til Senatet, om der for søgsvis maatte blive ansat en kvindelig Fabriksinspektør.

Ligeledes har Arbejderforeningens Kvindeafdeling optaget Sagen til Diskussion.

Fra Uge til Uge.

Tidsskrift for Sygepleje. Majheftet er udkommet og indeholder bl. a. Dr. med. V. Esmann: Om Blødninger. Den danske Sygeplejeorganisation bedømt i Amerika Om the London hospital. Fru Louise Nimb: Dietetisk Kogebog og Stands-Interesser.

Svar til „Lærerinde paa Landet“.

Da jeg nu har undervist i nogle Aar i Naturhistorie blandt Børn i alle Aldre, tør jeg nok paatage mig at give Anvisning paa en Naturhistorie til Børn.

Jeg kender ingen bedre end V. Balslevs »Dyrenes Naturhistorie«; den har altid for mig og mine Elever været en meget fornøjelig Bog, udmærket ved sin Begrænsning, sit gode Sprog og endelig ved sine gode Billeder.

Paa samme Tid kan jeg ikke lade være at tillade mig at gøre en »Lærerinde paa Landet« opmærksom paa en Artikel om Naturhistorieundervisning, som stod i »Vor Ungdom« af Jan. 1900, skrevet af Cand. mag. V. Rasmussen. For mig har den Artikel og V. Balslevs Bog været af megen Betydning; jeg synes, de maa høre sammen.

Fordi jeg ikke godt kunde have tænkt mig en blot nogenlunde god Undervisning i Naturhistorie fra min Side uden disse to Hjælpere, har jeg tilladt mig at lade dem følges ad i min Anvisning.

Anna Hansen,
Lærerinde ved Frk. Langs Skoler
i Silkeborg.

„Kan en Mand ogsaa være Præst?“

Kristoffer Janson fortæller, at han en Gang talte paa et religiøst Møde et Sted i de forenede Stater, hvor 3 Stater og Territorier støder sammen. Her havde i lang Tid udelukkende virket kvindelige Præster.

En lille Dreng forbavsedes over det usædvanlige Syn af en Mand paa Prædikestolen og udbrød: »Mo'r, kan en Mand ogsaa være Præst?«

Den som kysser Pigerne —

Af Helene von Bøhlau.

(Fortsat.)

Det var ikke alene i Haven, det var ikke alene denne Aften, at den lille Frue følte sig beklemmt. Hun og hendes Mand og Katrine levede i deres Hus paa Torvet som paa en øde Ø; ikke en levende Sjæl kom til dem, thi Damerne i Weimar var, som Hr. Tiburtsius ganske rigtig havde beregnet, overmaade dydige. Fruen og Katrine blev helt tungsinde af Grubliseren. Men Hr. Tiburtsius gik uforstyrret omkring i sin Have i Slobrok og puslede. Den første og den anden Dag brød han sig kun lidt om, at et Par bekendte øjensynlig gik af Vejen for ham.

Han vandrede omkring, baaren af den samme løftede Stemning, som han plejede at hensættes i, naar et videnskabeligt Arbejde var lykkedes for ham. Denne Gang havde han oven i Købet fejret Triumfer paa et Omraade, hvor han ellers plejede at lide Nederlag. Nu udslettede han de dybe Fodspor, Kummerfeld havde sat i hans Bede, kastede de itutraadte Salathoveder paa Affaldsdyngen og ordnede, hvad Forstyrrelse hans gode Ide ellers havde afstedkommet i den kære Have.

Men lidt efter lidt fandt selv han det uhyggeligt. Huset blev saa stille som en Grav; hans Kone sad stum, fordybet i sig selv og nedtrykt, medens hendes store, runde Øjne spørgende stirrede paa Væggene.

En smuk Aften mødte han Mamsel Muskulus, der saa paa ham med et ganske besynderligt Udtryk, akkurat som om hun havde Lyst til at begynde paa en frisk. Men Hr. Tiburtsius skuttede sig ved Tanken om de Strabadser, han hin Aften havde gennemgaaet, og tog til Bens, det bedste han kunde.

Hjemme blev Stemningen imidlertid stadig mere kølig og trykkende. Han traf sin Kone med rødgrædte Øjne. Hun var aldeles hjælpeløs og forvirret. I ham selv rørte der sig noget — han vidste ikke selv hvad, ubehageligt, pinagtigt. Maden smagte ham ikke mere. Han greb sig i, at han ikke længere søgte Ensomheden i sin smukke Have saa ofte; han sad i sit Studereværelse med en Fornemmelse, der lignede ond Samvittighed, og ligesom forhen Støjen havde forstyrret ham, saaledes syntes han nu, at Stilheden blev trykkende og forstyrrende.

Ingen lod sig se, ikke en Gang Apotekerens. Fordrivelsesmidlet havde virket ganske nederdrægtig.

En Eftermiddag lige ved Kaffetid ringede det, og ind traadte Madame Kummerfeld med højtidelig afmaalte Skridt, satte sig i Sofaen, spurgte til Helbredet og talte om Vejret, hvad hun ellers ikke plejede at gøre. Til sidst lagde hun sine Hænder paa Fru Tiburtsius's Skuldre og saa paa hende med samme dybe Medlidenhed som i Haven, saa at det formelig løb hende koldt ned ad Ryggen. — Og derpaa kom hele Historien fra Ende

til anden, alt hvad der var sket og alt hvad der blev sagt, at Frøken Adele aldrig mere vilde sætte sin Fod i det Hus, at Fru Egidi havde forsikret, hendes Mand vilde udfordre Hr. Tiburtsius, som endogsaa havde kyssat Smaapigerne, hvad de Stakler i al Uskyldighed havde fortalt, og at han havde kyssat hende, Kummerfeld, paa saadan en rasende Maner, at hun først slet ikke havde forstaaet, hvad det skulde forestille, men troet, han vilde myrde hende — og at Fru Tiburtsius for Resten ikke skulde tage sig det altfor nær, eftersom det nu en Gang var sket, og eftersom man jo kunde vente sig, hvad det skulde være, af de Mandfolk, som allesammen var nogen Asener, hvordan de saa stillede sig an — og at hun, Kummerfeld, overhovedet aldrig havde tiltroet Mandfolkene noget godt.

I ethvert Tilfælde kunde der vel neppe være noget i Vejen for Skilsmisken; Vidner havde de jo i Massevis, og det var det vigtigste i saadanne Tilfælde.

Om den lille Muskulus blev der ikke sagt et Muk, thi Mamsellen havde heller ikke aabnet sit Hjerte for nogen Moders Sjæl, men trukket sig tilbage til sit Kvistkammer, hvor hun rugede over de nyvakte Elskovsfornemmelser, uden at ane, at de Kys, der var blevet hende tildelt, maatte hun dele med et Dusin Medsøstre.

»Men at tænke sig«, sagde Kummerfeld, »at Hr. Tiburtsius er — ligesom de andre. Saadan en lærd Mand, som man ansaa for Erbarheden selv. — Det er ligesom en ond Drøm.«

Kummerfeld havde haft Ordet hele Tiden, thi Fru Tiburtsius sad stiv og stum uden at røre sig, og hendes store runde Øjne stirrede lige ud i forvirret Hjælpeløshed. Hun forstod ingenting og var rent sønderknust. Hendes Skikkelse sank sammen, som om hele Benbygningen blev kraftløs og blød og ikke længer kunde holde det gode Lag Kød og Fedt oprejst. Ind traadte i det samme aldeles uformodet og ganske harmløs Hr. Tiburtsius og blev af Kummerfeld betraget og maalt fra Top til Taa med et Blik, som om han havde været død og begravet, medens hans Kone slet ikke gav ham noget Blik eller Ord. For første Gang i sit Liv kunde hun ikke faa det vante »men lille Gustav« over sine Læber. Hun var forstummet. Saadan sad og stod de tre overfor hverandre.

Der faldt som en centnertung Byrde paa Hr. Tiburtsius's Sjæl, da han mødte Kummerfelds Dommerklik. Et Blik, som man kun sender en dybt sunken Skabning. Og da hun var en modig Kone, saa udøste hun paany alt, hvad der var blevet sagt og ikke sagt, alt hvad der var sket og ikke sket, al Forargelsen og al Forfærdelsen over det ulykkelige Par.

»Ja men, Madame Kummerfeld, brast det endelig protesterende ud af Hr. Tiburtsius. Og nu begyndte han at forklare. Først prædikede han for døve Øren — men lidt efter lidt tædede Kummerfeld op, og hun saa

„Opdragelse“.

En lille Rejseerindring.

Det var en kold, graa Marts morgen for nogle Aar siden. Jeg stod paa Dækket af den syditalienske Damp *Tirso*, der laa og rullede paa den aabne Red udenfor *Goletta*, Tunis' Havnestad. Det var en ret forunderlig Stemning, jeg befandt mig i, thi om nogle Øjeblikke skulde jeg for første Gang sætte Foden paa en anden Verdensdels Jord.

Afrika Kyst saa dog ikke meget indbydende ud. Den laa indhyllt i skidengraa Scirocco-Taager, hvoraf kun hist og her en Palmegruppe traadte frem.

Søganden var stærk, og *Tirso* var svag, hvorfor vi maatte kaste Anker langt ude. Nu kom Dampbarkassen for at føre Kahytspassagererne i Land; men jeg kom desværre ikke med, thi i sidste Øjeblik viste det sig, at min Kuffert — min hæderlige gamle Trotjener, der havde fulgt mig

paa alle mine Rejser og ved sit tillidsvækkende Ydre altid havde ført mig igennem Torden-uden Vævl — var forsvunden. Man søgte over det hele Skib — ovenpaa og nedenunder — men borte var den.

Det kan nok være, at jeg blev vred! Den stakkels Kaptejn havde sikkert ikke efter mit fredsommelige Gesicht at dømme ventet saa megen Lyn og Torden. Men den kraftige Fremgangsmaade havde dog til Resultat, at min kære Trotjener atter optraadte paa Scenen og paa samme hemmelighedsfulde Maade, som den tidligere var forsvunden.

Denne lille Episode var nu Grunden til, at jeg kom til at opleve den Hændelse, som jeg her vil fortælle om.

Der var mange Emigranter om Bord, ludfattige, sicilianske Stakler, der flygtede fra deres skønne Ø, som fra Naturens Haand var et Paradis, men ved Menneskers Uretfærdighed var bleven forvandlet til et Helvede. Her kom nu disse Stakler for paa fremmed Jord at vinde det tørre Brød, som deres rige Føde nægtede

dem. Der var Mænd, Kvinder og Børn, dog mest Mænd.

To engelske Damer, som havde forlovet sig, kom nu ligesom jeg til at gøre Turen ind i Havnen sammen med denne Hob af sorgfulde, ulykkelige Mennesker. Hvor mørkt var ikke deres Udtryk! Det sicilianske Solskinshumør havde de rigtignok ladet blive tilbage paa deres solbeskinnede Ø.

Husk nu paa, at Søen var meget høj, saa høj, at det kun med den yderste Vanskelighed gik at faa Passagererne ned i Barkassen. Husk ogsaa paa, at denne var lille, beregnet paa højst 30 Personer, og her var mindst det dobbelte Antal. Da vi kom ned og indtog de tre Pladser, man havde reserveret for os i Agterenden, var Baaden stuvende fuld. Kvinder og Børn i Agterenden, Mændene paa Rælingen. Indenfor denne Kreds stod Mand ved Mand, saa tæt stuvet sammen, at ingen kunde bevæge sig paa den Plads, hvor han stod, end-sige udenfor den.

Aldrig har jeg været til en saa uhyggelig Sejltur! Det overfyldte

lille Skib slyngedes op og ned som en Nøddeskal, og Bølgerne rejste sig over os som Bjerger. Man maatte holde sig godt fast i Rælingen for ikke ved Skibets Saltomortaler at komme paa Hovedet i Søen. Mændene stod der med deres fattede, rolige Udtryk, vante som de var til Livets haarde Slag; Kvinderne korsede sig og paakaldte *Maria santissima* og alle Helgene.

Jeg troede neppe, at vi skulde komme lykkeligt fra den Rejse. Skibet, som næsten forsvandt under denne Mængde af trætte, forslidte og ulykkelige Skabninger, syntes mig at være en virkelig *Karons Færge*, der med ustandselig Magt førte os over til det store ukendte paa den anden Side.

Nu kom nogle mægtige Bølger. En, to, tre, den ene større end den anden. Allerede skyllede Vandet os om Benene. Nu maatte Øjeblikket være kommet.

Børnene skreg, Kvinderne jamrede sig. En af dem kastede Tørklædet over Ansigtet for at slippe for at se. . . .